

Foranalyse på dagtilbudsområdet

Hedensted Kommune

December 2022

12-12-2022

KOMPONENT™

Indhold

Foranalysens formål og leverance

Hvad har vi læst og hørt? Og hvilke udfordringer og potentialer ser vi?

Set i forhold til foranalysens tematikker:

1. En politisk forankret ambition
2. Styringscockpit
3. Kapacitetsopbygning i almenområdet og støttestrukturer
4. Økonomisk tildelingsmodel
5. Visitationsproces
6. Indsatsvifte
7. Sammenhæng i indsatser
8. Faglig ledelse
9. Pædagogisk praksis

Formål og analysens aktiviteter

Formålet med foranalysen er at understøtte kommunernes arbejde med udvikling af inkluderende læringsfællesskaber indenfor rammerne af såvel almen- som specialområdet.

Foranalysen skal desuden arbejde med organisering og økonomi i forhold til de forskellige tilbud, kommunerne ønsker at anvende.

Foranalysen giver et billede af, hvor de største udfordringer og potentialer findes i Hedensted Kommunes praksis. Derved kan Hedensted Kommune målrette den handleplan som udvikles i partnerskabet.

Projektet har følgende grundlag og empiri:

- **Interviews med:**

- Specialområdet/ det understøttende system
- Ledere fra dagtilbud
- Medarbejdere
- Dagtilbudschef

- **1 workshop** med drøftelser og validering og nuancering af indtryk og foreløbige vurderinger af udfordringer og potentialer i Hedensted Kommunes praksis.

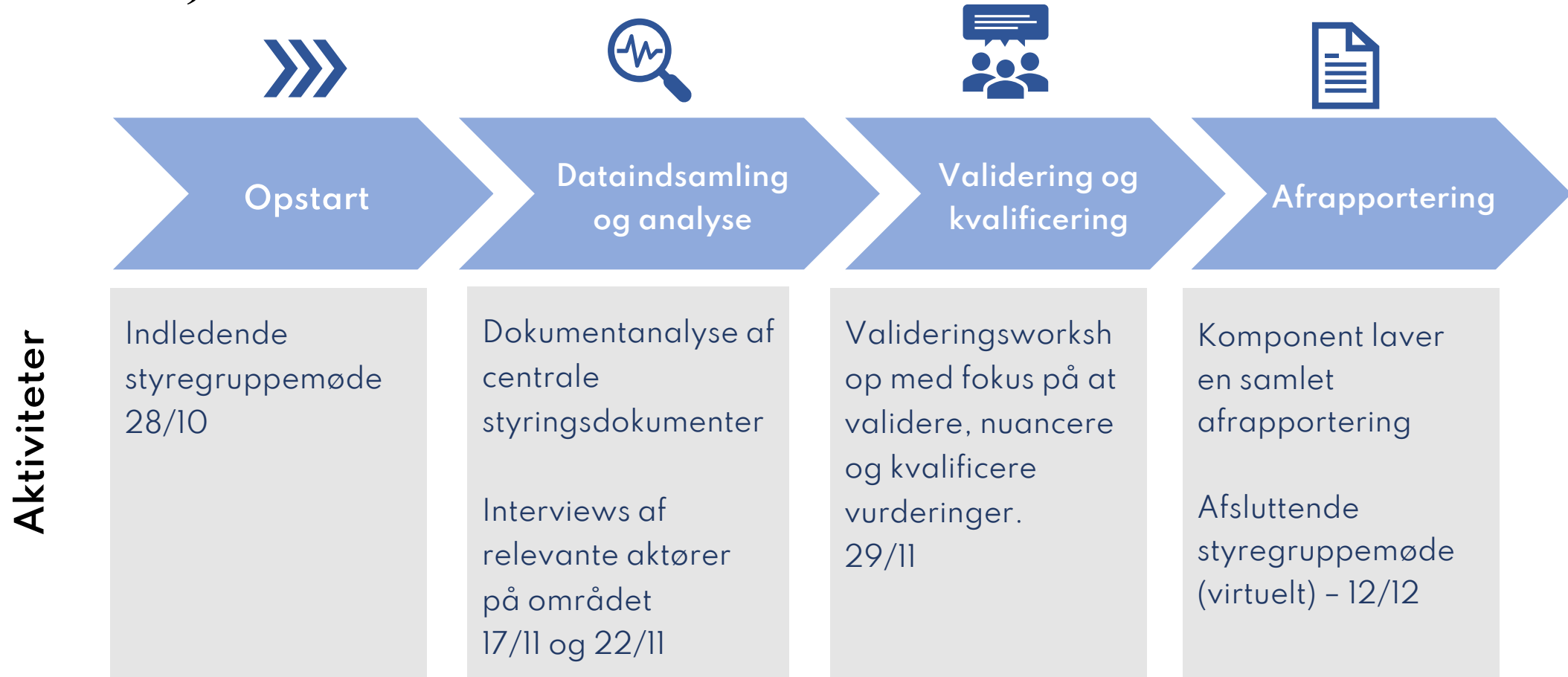
- **Gennemgang af skriftligt materiale** fra kommunen, i form af beskrivelser af Visitationsprocedure, tildelingsmodel, Politikker/strategier, datacockpit som benyttes, oversigt over tilbudsvifte/indsatstrappe, anden relevant materiale

Projektet er gennemført med tæt inddragelse af ledere og medarbejdere. Den metodiske tilgang i processen har været at skabe mest mulig tværgående dialog undervejs med fokus på fælles udfordringer og udvikling.

Komponent har arbejdet faciliterende og udfordret udsagn og praksis undervejs.

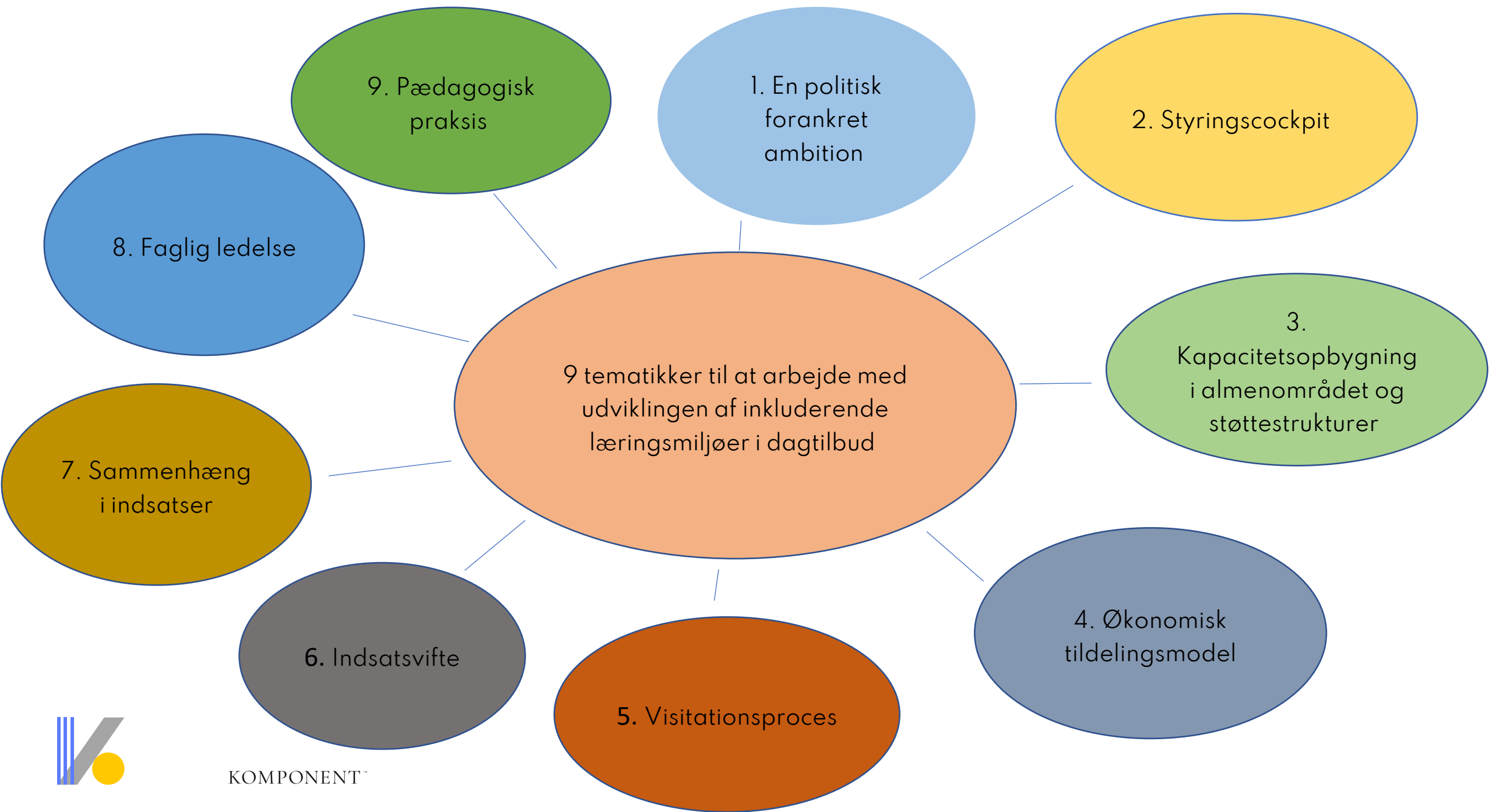

Projektets aktiviteter

Foranlysens tematikker

Spørgeguide	Eksempler på spørgsmål
1. Politisk forankret ambition	<ul style="list-style-type: none"> • Har I en fælles ambition? Og er den kendt i systemet? • Anvendes ambitionen konkret i praksis – er et aktivt redskab?
2. Styringscockpit	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan registreres og anvendes data? • Anvendes data systematisk? Og hvordan anvendes data i ledergruppen?
3. Kapacitetsopbygning	<ul style="list-style-type: none"> • Sættes der fokus på hvordan de nødvendige kompetencer udvikles løbende? • Samarbejdes der på tværs tæt på praksis hvor udfordringer opstår og behovene er? • Inddrages videnspersoner i udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer ?
4. Tildelingsmodel	<ul style="list-style-type: none"> • Har I en styringsmodel, der fremmer den politiske ambition? • Hvad udløser bevilling til området? • Er der fokus på tidsperspektiv, der arbejder med vejen tilbage til almenmiljøet?
5. Visitation	<ul style="list-style-type: none"> • Har I en visitationsproces og –praksis, der understøtter den politiske ambition? • Understøtter den aktuelle praksis muligheden for, at alle børn forbliver så tæt på almenområdet, som de profiterer af? • Er der muligheder for at kalde på hjælp til læringsmiljøet?
6. Indsatsvifte	<ul style="list-style-type: none"> • Er der differentierede indsatser, der balancerer ambitionen om at være så tæt på almenmiljøet, men samtidig har fokus på det enkelte barns behov og ret? • Arbejdes der systematisk med handleplaner i arbejdet med indsatsvifterne?
7. Sammenhæng i indsatser	<ul style="list-style-type: none"> • Er der sikret sammenhæng mellem arbejdet i dagtilbud og overgangen til skole? • Er der ledelsesmæssig organisering, der fordrer sammenhænge og samarbejde? • Har I et fælles sprog på tværs af afdelinger og områder ift. bekymring?
8. Ledelse	<ul style="list-style-type: none"> • Ledes der med fokus på udviklingen af stærke læringsfællesskaber på alle niveauer i styringskæden? • Er der løbende dialoger mellem chef-leder-medarbejder om kerneopgaven? • Ledes der ud fra fælles systematikker og tilgange til at arbejde med inkluderende læringsmiljøer?
9. Pædagogisk praksis	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejder personalet ud fra et pædagogisk ståsted med særlig fokus på barnets trivsel og udvikling? • Arbejder personalet med hele tiden at skabe fællesskaber hvor alle børns interesser og lege tilgodeses

1. En politisk forankret ambition

Hvad har vi læst og hørt?

- Det forebyggende perspektiv i Børne- og Ungepolitikken - Fra politik til praksis
- Tegn på læring, trivsel og udvikling
- Dagtilbudspolitikken
- Det fælles faglige grundlag:

Mediated Learning Experience (MLE)
Den pædagogiske læreplan
KLAR - de syv kompetencer
Datainformeret praksis: fælles AL-model

- Statusrapport 2019-2020

Fra interviewene har vi hørt at:

der er en god sammenhæng mellem børne- og ungepolitikken og tønnsvangs børnesyn. Der er arbejdet meget med, hvordan det skal leve i praksis både i special og almen, der opleves dog en forskellighed i forpligtigelse.

Der er en uklarhed over, hvor meget det fællesfaglige grundlag er i spil i de enkelte dagtilbud.

Udfordringer og potentialer

Det anbefales:

- at have en større opmærksomhed på, hvordan børnesynet lever i praksis, hvordan forståelsen er for det teoretiske grundlag og hvilken betydning, det har for praksis.
- at kigge kritisk på kommunens hjemmeside ift. indhold fx det fælles faglige grundlag, stemmer det overens med virkeligheden?
- at vurdere om antallet af indsatser og metoder, der tilbydes og anvendes, er værdifuld for arbejdet i praksis. Heri ligger bl.a. at vurdere om området har tiden og kapaciteten til at en reel implementering af disse.
- at der er en tydelighed i hvilken fælleskommunal strategi, der er i anvendelse af de forskellige metoder for de enkelte dagtilbud.

2. Styringscockpit

Hvad har vi læst og hørt?

Dokumentation:

- Den pædagogiske læreplan med udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag
- Kompetencehjulet inkluderet en handleplan: anvendes af TIP teamet og nogle Dagtilbud.
- Hjernen&Hjertet: sprog- og dialogmodulet,
- Kids observationsmateriale
- Tilsyn ved de enkelte dagtilbud
- Data fra AL-forløb i de enkelte dagtilbud

Fra interviewene har vi hørt at:

- Der skal være en større transparens ift. fordeling af kompetencer og ressourcer
- Vi skal have fokus på hvilke objektive data, der skal understøtte tildeling af kompetencer og økonomi.
- Der kan være et behov for at undersøge nærmere, om der skal være en større og fælles systematik ift. udvælgelse og anvendelse af data
- Der kan være et behov for at undersøge nærmere, om der skal være en større og fælles systematik i dokumentation og adgang til dokumentationsformer.

Udfordringer og potentialer

Det anbefales

- at tænke en bredere forståelse for data og dokumentationsformer fx anvendelse af data fra AL- forløb, hvis denne anvendes konsekvent i det enkelte dagtilbud.
- at der skal være et større fokus på objektive data, der ikke er båret af relationer
- at det besluttes hvilke data og dokumentationsformer, der skal understøtte en transparens i tildeling af ressourcer og kompetencer.
- at der tales om, hvordan og hvilke dataformer der kan anvendes til at dokumentere barnets perspektiv
- at det besluttes, hvordan kompetencehjulet skal anvendes fremadrettet som dokumentationsform og af hvem.
- at der tales om de udfordringer og potentialer, der er med på den ene side at have en stor decentral metodefrihed og på den anden side at have et behov for samlet retning og gøre mere af det, der virker.
- at have konkrete data på de børn, der kommer i minigruppe ift. ventetid og alder mv.(at gå til hypotese til realitet)

3. Kapacitetsopbygning i almenområdet og støttestrukturer

Hvad har vi læst og hørt?

Støttestrukturer:

Tip Team: understøttende system og PPR

Tværfaglige møder:

Rådgivningsforum første skridt inden en indstilling til PPR

Netværksmøder: familien, deres faglige netværk, dagtilbud og Tip/ PPR

Samarbejds møde

Redskaber:

Børnelinealen, Trivselsguide, KLAR til læring: de syv kompetencer, Kolbs læringscirkel

"Styrke på tværs"-projektet

Fra interviewene har vi hørt at:

- der efterspørges større transparens ift. fordeling af kompetencer og ressourcer .
- TIP-teamet tager i deres samarbejde med dagtilbud udgangspunkt i medarbejdernes nærmeste udviklingszone og anvender forskellige metoder.
- der er god kontakt med konsulenter fra børn og handicap
- der er et tæt samarbejde mellem PPR og minigruppen og i almen med god erfaring i videndeling for at skabe de bedste løsninger.
- Rådgivningsforum opleves lidt tungt - der kan kun ses på et barn af gangen. Der kan dog sættes flere møder op.
- der er en divergerende opfattelse af fleksibilitet i samarbejdet, det kan afhænge af relationer og hvor godt man kender hinanden.
- det opleves, at der skal afprøves meget, før der indstilles til det rådgivende forum - der kan være en bekymring for barnets trivsel.
- det opleves, at en udredning igangsættes for sent
- der efterspørges mere støtte i praksis fra TIP og PPR
- der er en interesse i, at tale om hvilke institutioner der kan bedst håndtere udsatte børn

Udfordringer og potentialer

Det anbefales

- at det besluttes, om Rådgivningsforum fremadrettet bør have mere fokus på, at tale om børnegrupper(læringsmiljø) ikke kun enkeltindivider
- at have tydelige forventninger til skriftlighed, når man indstiller en sag til rådgivningsforum - hvilket fokus og hvad skal vi have gjort af forarbejde
- at have en opmærksomhed på, hvilke pædagogiske og faglige udfordringer det kan det skabe, at forældre selv bestemmer, hvilket dagtilbud de ønsker for det enkelte dagtilbud og børnegruppens sammensætning.
- at vurdere, hvilke kriterier der er vigtige at medtænke for et dagtilbud, når der skal skabes et godt tilbud for børn i udsatte positioner?
- at vurdere, hvilke fordele der er ved små vs. større dagtilbud ift. at skabe de gode tilbud til børn i udsatte positioner.
- at diskutere, hvordan TIP-teamet arbejder med at være kimen mellem dagtilbuddene ift. at understøtte det enkelte dagtilbud og på tværs af dagtilbuddene i udvikling af arbejdsformer, metoder og kompetencer. Det kan fx være ift at føre "de svære samtaler" med forældrene og at skabe støttestrukturer for de enkelte dagtilbud, der opleves transparent og mindre relationsafhængig.
- at diskutere, hvilke fagligheder TIP-teamet skal have for at kunne understøtte fremtidens indsatsatser herunder, at kunne imødekomme den efterspørgsel i at komme tættere på praksis.

4. Økonomisk tildelingsmodel

Hvad har vi læst og hørt?

Dokumentation:

- Mini dagpleje: max 2 børn pr. min-dagplejer
- Minigruppe:

0-10 børn: 18,1 t. pr. barn

11-99 børn: 15 t pr. barn

Over 35 børn: 200.000 kr. pr barn pr. år*

Ovenstående model ændres fra 2023

§32 tilbud: Der er en samarbejdsaftale med Horsens om et §32 tilbud. Men Horsens har lukket for tilgang

Fra interviewene hørte vi, at

- puljetimer fremadrettet vil blive fordelt mere demografisk og demokratisk.
- det opleves, at lederne anvender de eksisterende puljer til at ansætte medarbejdere med forskellige/ ingen faglighed, dette for at skabe plads til at uddannet personale kan arbejde med de børn/ børnegrupper puljen er givet til.
- der er ikke en afrapporteringsopgave ift. hvilken effekt/værdi, puljen har givet i praksis.
- der er en socioøkonomisk pulje på ca. 1,5 mio. Puljen fordeles en gang årligt.

Udfordringer og potentialer

Det anbefales

- at beslutte hvor stor en frihed det enkelte dagtilbud skal have i anvendelse af de specialpædagogiske midler?

Og

- at beslutte, hvilke krav skal der sættes til dokumentation og afrapportering ift. effekten af indsats?
- at formulere tydelige kriterier for, hvordan fordeling af midler mellem de enkelte dagtilbud sker i forhold til central/ decentrale puljer og hvad det medfører af ansvar for de enkelte parter. Dette for at sikre transparens og tydelighed
- at tydeliggøre, hvad et §32 tilbud koster og hvad det enkelte dagtilbud får af økonomisk tildeling, hvis der skal tilbydes et lokalt tilbud i tilfælde af, at der ikke er plads i de eksterne tilbud.

5. Visitationsproces

Hvad har vi læst og hørt?

Der er pt ikke nogen formel visitationsprocedure, men der er igangsat en proces omkring dette.

Fra interviewene hørte vi at

- Der 54 segregerede pladser
- Visitationsprocessen er vigtig at gøre gennemskuelig – kompetencer/ økonomi – overgang til skoleområdet
- TIP-teamet kan rådgive dagtilbud ift. indstillinger til PPR
- Tip-teamets leder sidder i visitationsgruppen
- Der opspores børn i familien via sundhedsplejen – de kan komme i en almindelig dagpleje med særlig støtte eller minidagpleje, her er der to børn, 6-7 minidagplejer i alt, som et specialtilbud
- Der er et dilemma ift., hvor tidligt der skal udformes en PPV. Nogle forældre vil meget gerne have den tidligt andre vil udskyde – det er adgangsbilletten til at komme i det psykiatriske system – en PPV udformet som 3-årig, det skal revurderes inden skolestart.
- Det vil være mest optimalt, hvis pædagogen, som er nærmest barnet også deltager i visitationen fx i stedet for lederen.
- Det opleves, at det er nødvendigt, at skrive en meget negativ beskrivelse af barnet for at det bliver taget i betragtning til en miniplads eller anden ressource fra TIP-teamet.

Udfordringer og potentialer

I en ude-fra observation er der mange segregerede pladser i forhold til kommunens størrelse.

Det kan derfor anbefales

- at der skal være en tydeligere tilbudsbeskrivelse af, hvad de specifikke segregerede pladser tilbyder og hvad der forventes at skulle arbejde med i det almene pædagogiske miljø.

Det anbefales også

- at diskutere, hvor opsporende de enkelte dagtilbud skal være ift. børn i udsatte positioner med henblik på at få barnet udredt – blive klare på, hvad en udredning er svaret på.
- at beslutte, hvad det enkelte dagtilbud skal svare på i indstillingsskemaet til en visitation og ansøgning af støtte fra TIP-teamet herunder hvilket fagligt fokus I gerne vil forstørre. Heri ligger også en opmærksomhed på, hvilken skriftlighed, dokumentation og kommunikation der er til forældre om barnet.
- at beslutte, om der skal anvendes et bestemt redskab/ en model i kommunikationen om børn i udsatte positioner fx Børnelinealen, der understøtter en koordineret forståelse af barnet.
- at beslutte, hvem, der deltager i visitationen
- at beslutte, om der skal være bestemte kriterier for, hvordan børn i udsatte positioner fordeles i kommunen
- at tale om, hvilke dokumentations "krav" der skal være for alle dagtilbud og som tænkes nyttig for barnet i overgangen til bl.a. skole.

6. Indsatsvifte

Hvad har vi læst og hørt?

Indsatser

- TIP-team: ikke en §32 men under dagtilbudsområdet
- Indsatser ift. barnet, forældre, personale, grupper, ledelse
- Minidagpleje/Minigruppe
- Lokale indsatser understøttet af de særlige puljer

Fra interviewene hørte vi at

- Der skal være en større spændvidde af pædagogiske tilbud. Mange børn bliver diagnosticeret med diagnoser og skal kunne inkluderes på forskellig vis.
- Der bliver flere børn med udfordringer, der burde være under § 32, samtidig reduceres støtten til børn. Det opleves som et politisk dilemma.
- Minigrupper er samlet centralt, det skaber større faglighed og volume, men det er også et dilemma, da de ikke kan spejle sig i almenmiljøet – nogle forældrene er modstandere af, at de skal så langt væk, andre er taknemlige for at deres barn modtager et særligt tilbud.
- Det opleves at være svært at få en plads og at det sker for sent, børn kan ikke komme ind, hvis der kun er et år til at de skal i skole. Der kan i ventetiden opstå tvivl hos forældrene, da barnet får særlig støtte i det almene dagtilbud, som er en ekstra udgift der reelt ikke findes og skaber underskud for dagtilbuddet.
- Der er sket en stor udskiftning i TIP-teamet med nye fagligheder og nye perspektiver. Det opleves vigtigt at have kulturbærere for at føre strategien videre. Der arbejdes løbende med TIP-teamets vilkårs- og handlerummet i forhold til deres samarbejde med dagtilbud.

Udfordringer og potentialer

Det anbefales

- at have fokus på, om der er de rette specialpædagogiske kompetencer at trække på for dagtilbuddene, når det pædagogiske miljø udvikles ift. de børn, der er der og ikke at skabe for mange og forskelligartede tilbud
- at der er en dialog om hvilke fagligheder TIP-teamet skal have, for at kunne understøtte fremtidens indsatser og tilbud
- at der skal tydeliggøres over for dagtilbuddene hvad et §32 tilbud er.
- at det skal tydeliggøres, hvilke alternative muligheder der er for et §32 tilbud, når der ikke er pladser i eksterne tilbud.
- at der er konkrete data på de børn, der kommer i minigruppe ift. ventetid og alder mv. - at gå til hypotese til realitet.
- at have et tydeligt fokus på, at børn i minigrupperne har mulighed for at spejle sig i almenmiljøet og der arbejdes med et udviklingsperspektiv, hvor tilbuddet i minigruppen er et midlertidigt specialpædagogisk tilbud – der er hele tiden et fokus på det enkelte barns nærmeste udviklingszone og potentialer for at blive en del af almenmiljøet.

INDSATSTRAPPE

Indsats til sårbare og udsatte børn og unge i Frederiksberg Kommune

- ☾ SUNDHEDSPLEJEN
- DAGTILBUDSAFDELINGEN
- SKOLEAFDELINGEN
- ★ FAMILIEAFDELINGEN
- ◆ FÆLLESRÅDGIVNINGEN

Et eksempel på en "plakat" med indsatser fra Frederiksberg Kommune

KOMPLEMENT

7. Sammenhæng i indsatser

Hvad har vi læst og hørt?

Hvad har vi læst og hørt?

- Tip Team
- Børnelinealen
- Samarbejdsrum: <https://formidlinghedensted.alldialogue.dk/res/Model-samarbejdsrum.-august-2022.pdf>

Fra interviewene hørte vi at

- Hvis skolelederen i visitationen er i tvivl, er det vedkommende, der skal ud og observere barnet for at vurdere, om det er almen eller special, det kan skabe negative følelser hos det pædagogiske personale, har de ikke gjort det godt nok?
- Der er generelt et godt samarbejde i overgangen, der er en systematik af overlevering fra dagtilbud og skole, der dog afhænger af opbyggelse af relationer og en kontinuitet i samarbejdet. Der blev stillet spørgsmål ved, om der skal der være en kommunal systematik.
- Vi skal kunne rumme alle børn i det mangfoldige fællesskab, derfor skal vi have et større fokus på det sammenhængende børneliv og hvilke hjælpsomme indsatser og pædagogiske tiltag, der skal iværksættes for at dette kan ske.

Udfordringer og potentialer

Det anbefales at

- der er et større fokus på og evt. en kommunal systematik for det sammenhængende børneliv i barnets overgange, herunder om der skal være særlige procedurer for, hvordan det sker (laveste fællesnævner).
- der skal fokuseres på den gode kommunikation og viden om hinandens kerneopgave hos de professionelle hos ledere og medarbejdere bl.a. i forbindelse med børns overgange.
- der opfordres til at beslutte, hvilke data og metodiske tilgange, der skal videregives i overgangene i børns børneliv for at skabe større grad systematik og vidensflow.

8. Faglig ledelse

Hvad har vi læst og hørt?

Hvad har vi læst og hørt?

- Program for læringsledelse 2015-2020

Fra interviewene hørte vi at

- Analyse af data og en efterfølgende refleksion over data er vigtige ledelseskompetencer
- Ledelsesfællesskabet – hvordan kan vi samlet løfte opgaven?
- På dagtilbuds-ledermøder med chefen er alle med til at udfylde en dagsorden med punkter, de enkelte deltagere tænker relevante.
- Chefen har været med til tilsynsmøderne og der ønskes god kontakt.

Udfordringer og potentialer

Det anbefales at

- se på ledergruppen som helhed og hvordan det store ledelsesfællesskab kan understøtte hinanden - Hvad vil vi, skal vi, gør vi?
- vurdere, om der er fællesfaglige ledelseskompetencer, der er værd at styrke hos alle, i forhold til faglig ledelse af inkluderende læringsfællesskaber.
- vurdere, hvilke ledelsesnetværk, der understøtter ledelser på tværs i deres kapacitetsopbygning af viden og kompetencer i forhold til faglig ledelse af inkluderende læringsfællesskaber
- vurdere, hvordan samarbejdet på tværs af dagtilbuddene kan forstærkes fx i forhold til en større grad af metode fællesskab og etablering af faglige øer.

9. Pædagogisk praksis

Hvad har vi læst og hørt?

- Mediated Learning Experience (MLE)
- KLAR til Læring: udvikling af syv kompetencer til gavn for børnenes personlige, sociale og faglige udvikling
- KOLBS læringscirkel

Fra interviewene hørte vi at

Det forekommer tilfældigt, hvilke metoder der anvendes og er afhængig af, hvilke samarbejdsflader der er ift. TIP og PPR samt medarbejdere og lederes kompetencer.

Udfordringer og potentialer

Det anbefales at

- få et overblik over/ kortlægge hvilken specialpædagogisk viden, der findes i de enkelte dagtilbud (der kan skabe værdi på tværs af dagtilbud) og hvad der er behov for fremadrettet
- have et overblik over/ kortlægge hvilke metoder, der anvendes i de enkelte dagtilbud og hvilken værdi, de skaber for praksis
- undersøge hvilke data og dokumentationsformer den pædagogiske praksis anvender, der synliggør, hvad der skal understøttes, udvikles og forbedres i den fælles praksis og opgaveløsning
- TIP-teamet bør have en opgave i at skabe en retning og tydelighed i måden, hvorpå man udvikler den pædagogiske praksis på tværs af dagtilbuddene herunder valg af metoder og arbejdsformer

